

צ'יצ' והמצילים

אני יושב בחדרהעבודה שלי ביום השבת בבוקר, ומשקיף על הים. המראה אינו רגיל: איש אינו מתרוצץ על שובריהגלים, איש אינו משתכשך במים. הים ריק מאדם.

כדבר הזה אינו קורה אף ביוםהכיפורים. תמיד נמצאים תריסר יהודים, וכמה וכמה תיירים, השוחים במים הכחולים גם ביום המקודש.

הפעם — אין. משרוקיות שורקות וקרן לן מנסר בחלל. הרמקולים מטרטרים. אין ספק: צ'יצ' גייס המוני מפקחים ושוטרים כדי למנוע את כניסת הקהל לים. זהו סוד החיסכון: לגייס עשרות פקחים כדי למנוע את העסיקתם של תריסר מצילים.

שיגעון? לא יותר מאשר שאר פרטי פרשה משוגעת זו.

המילחמה בעיצומה. המצילים מותרים על רבבות לירות בחודש, שכן השעות הנוספות, תוך הפעלת עיצומיהם. צ'יצ' אירגן מיבצע צבאי של פקחים, פשט בי השכטלילה על תחנותהמצילים, והחרימ את החסכות שהושכרו עלידי המצילים. בכך פגע בהנאתם של מאות אורחים. אנשים הנמשכים אל הים בימהיקף הר לוהטים, משלמים על כך בחייהם. שיגעון? חכו לפרק הבא בסדרה רה זו!

מעתי את דבריו של צ'יצ' ברדיו, אחרי טביעתן של שתי הנערות בשבוע שעבר, בחוף גורדון. הן גיסי פו אחרי שהמצילים הניפו את הדגל ה שחור והסתלקו, במסגרת עיצומיהם. לפני כן טבעו אחרים במקומות שבהם חוסלו תחנותהמצילים, כחלק מאמצעי החיסכון של ראשהעיריה. עיצומי המצילים נועדו להכריח את צ'יצ' לפתוח מחדש את התחנות שנסגרו.

באותו ראיין ברדיו היה צ'יצ' במיטבו, מפקדגייסותהשיריון המכה באויב. גני רל נחושלהחלטה שאינו נכנע, ויהיה מיס פה הקורבנות כאשר יהיה. מצביא היודע שבכל מיבצע נופלים חיילים. "לא ניכנע!" היתה סיסמתו של ראשהעיריה, והוא חזר עליה כמה פעמים תוך דקות מעטות. מי ינצח בקרב? תשובתו הנחרצת של צ'יצ', תשובה אמיתית של גנרל: "מי שיש לו יותר נשימה!"

צ'יצ', כך הסתבר, יש נשימה. לא כן לותן שתי נערות. הנשימה נמרה להן בכך אחרי הגל הראשון ששטף אותן.

האם המחר אינו גבוה מדי? "בהחלט לא!" לדעת צ'יצ', "בשביל פרינציפ צריכים להילחם!"

ואם זה יעלה בחייהם של עוד כמה נערים ונערות? קובע צ'יצ' באופן נחרץ: "השיקול הוא לא כמה זה יעלה." העיקר הוא שלא להיכנע.

וביכלל, מי טובע? "כמה מופקרים! שנכנסו לים למרות שנאמר להם, אי שם בעמודים הפנימיים של העיתונים, שי אסור להיכנס לים. אם אינם יודעים לקרוא, או אם אינם קוראים עיתונים, זהו הבעיה שלהם. וליתר ביטחון גוייסו בשר בת שלאחר מכן עתודות הפקחים.

כל הכבוד. כך מדבר מפקד. כך צריכים לנהל, כאשר האויב עומד בצר. כך הציל צה"ל את המדינה ועצר את הסורים והמצרים במלחמת יוםהכיפורים. השאלה היא אם כך צריכים להילחם גם נגד קומץ של מצילים בחוף תל-אביב, ואם רשם כך יש להקריב קורבנות וזקבוע מחושיעוריהאבידות הסבירה.

או שמא יש כאן דוגמה מדהימה של טירוףמערכות.

אין די דבר נגד צ'יצ'. להיפך. אני די מחבב אותו. אני מעדיף אנשים מקררים, בעלי קצוות חדים ועור מחוספס, על פני עסקנימפלגות אפורים ועגולים, שאפשר לדחוף אותם לכל חור. אבל נדמה לי שבפרשה זו השתבשו אצל צ'יצ' המושגים. הוא לקה בליקוי מאורות. מזה כמה שנים מתנהלת מיליחמההורמה, מילחמה אישית,

אליהון לקרןהבחירות של צ'יצ' בבוא היום.

אני מוכן להאמין לסיפור זה. אני מוכן להאמין שיקריב חיי אדם על מיוכה של בחירות.

אם כן, מה? חוששני שיש כאן עניין של עריות, מישהקרייורה מילחמות כוח.

יש עוד משהו. משהו שאיש אינו מודע לו. משהו המתנגן בתהיהכרה של שני הצדדים הלוחמים. כנופה של תל-אביב העיר מתה רוצצות שתי נשמות. נישמתה של תל-אביבהימית ונישמתה של תל-אביבהיבשתית.

צ'יצ' מגלם את הנשמה האחת. המצילים

רחוב אלנבי בראשיתו: הגב אל הים

(וגם אני, אודה בכך) מגלמים את השניה. בראשית היתה תל-אביב הייבשתית. יהודי יפו, שהקימו את שכונת העברית הראשונה, לא הלכו אל שפתהים. הם הקימו את נוהצדק במרחק ניכר ממנה, כאילו ברחו ממנה עד כמה שאפשר. לאחר מכן התרחבה העיר החדשה מיומחה, לי שכונתהתיקוה. ורק כאשר לא היו עוד אדמות בכיוון זה, מפני שבעליהפרדסים הערביים לא רצו למכור, התקדמה העיר בעל-כורחה, מאונס ממש, אל שפתהים, באמצעות רחובאלנבי.

כשהגיעה העיר לחוף, נאלצה להתקדם לאורכו. לא היתה ברירה. אך ברגע הראשון שזיכלה, פנתה עורף לים. היא הלכה לאורך רחוב בלון ואינר-גבירול, לתוכי ניתלמד, לרמת-אביב, לאפקה ולצהלה. זוהי תל-אביב אשר גבה אז הי ים. שהניחה לרחובות שריר הים לשקוע בהנחה נוראה, ולטיוות להפוך מרכז של עבריינותיצעירה. לא ראיתי בדבר הזה אף בעיר אחת בעולם, השוכנת לחוףהים.

השפכים זיהמו את הים, ובמשך שנים רבות איאפשר היה להתרחץ בו ביכלל. (בבחירות של 1951 המציאה התעמולה של מפא"י את הגינגל הבא נגד ישראל רוקח, ראש עירייתתל-אביב ומנהיג הי ציונים הכלליים: "רוקח, רוקח, תהיה בן-אדם — שב בתל-אביב וטהר את הים! / עבודה זו רבה, ואין לך פנאי — / השאר את שילטוןהמדינה לחפא"י") האם אך מוקרה הוא שצ'יצ' עצמו קבע את מישכנו באפקה, הרחק משפתהים? המצילים (וגם אני) שייכים לתל-אביב אחרת. גדלנו ליד הים.

בעינינו, תל-אביב כדי ים היא כירושלים. כדי החומה, כחיפה כדי הכרמל.

אני זוכר את שפתהים בשבתות, בשנות ה-30, כאשר המוני בניאדם כיסו את שפתהים מאלנבי ועד ביתהקברות הי מוסלמי. נערים ערביים צעקו להבורס אגיפטין, ומכרו את גליונות העיתון הצרפתי שהגיעו באותו בוקר ברכבת מי קאהיר, בהעדר עיתונים משלנו בשבת. היו מוכריאטקיות, ולובי-אוויר לקליעה למטרה בטיר, וחסקות — והמצילים.

התוויות המינויות הראשונות של רבים מצעירי תל-אביב התחלקו בין גןהדסה ובין החלל שבין הקלונסאות מתחת לסוכות טיר, על חוף הים. כנער בשרות אצל נשלחתי להקים תא מחתרתית בתנועת זבולון, לבשנו מדים לבנים ויצאנו בשביתות בסירות-חתירה גדולות מן הירקון אל הים הפתוח.

לא נשנו את הים גם כאשר התמלא בוהמה. פעם מצאתי את עצמי, על גבי חסקה (דווקא בחברתו של שמואל תמיר) בלב ים של חרצפים, שהשתרע על פני מאות מטרים מרובעים.

לצמצם את חוףהרחצה? לסגור תחנות מצילים? חיסכון על חשבון ההנאה הי יחידה שהיא גם תל-אביבהיבשתית מובהקת, גם המונית וגם בחינם? שום אדם שגדל כתל-אביב שרי נה, תל-אביבהימית, לא יכזב היה להעלות זאת על דעתו!

בנסת השישית והשביעית ניסיתי להעלות רעיונות רבים לשיפור איכותהים במדינה. חלק מהם הוגשמו (הסעהחינם של חיילים, התרת הפלות, החובה לחגור חגורות-בטיחות). אחרים לא הוגשמו כלל (הקמת חיל-כבאים ארצי, הנהגת קוורום בכנסת). אחת ההצעות שהיו קרובות ביותר לזיכר היתה להקים רשות ארצית לשפתהים.

במילים אחרות: להפקיע את כל הי חופים במדינה — בימהתיכון, בימהמלה, בכינרת ובים-סוף, מידי הרשויות המקריות, ולאחדם בידי של מינהל ממלכתי ארצי — אשר יפתח את כולם על פי תוכנית מרכזית, יטפח אותם ויטפח בהם את השרותים.

הבאתי לכך נימוקים רבים. אך נדמה לי שדי בפרשה אחת זו של צ'יצ' והמצילים כדי להוכיח עד כמה רפורמה זו חיונית.

חוף תל-אביב אינו משרת רק את תל-אביב, ובוודאי לא צריך לשרת רק את הצרכים של עיריית תל-אביב. החוף שייך לציבור כולו, לכל גוש-דן, וגם לירושלמים המינסנים שהקדוש-ברוךהוא (שנראה לי תמיד כאל יבשתי מאוד) שכה להעניק להם ים.

איאפשר לסגור רק בחוף אחד, או בקטע אחד. טיפוז כזה עקול תמיד להפוך קרדום לחפור בו, וי לא דווקא בחוף הים. מאבקייורק רה, סיכסוכים — לכו אזה אין מקום בגן-עדן של מים וחול.

אני מחדש את ההצעה: לקחת את שפתהים מידי כל העסקנים המקומיים, של מיפלגה א' ושל מיפלגה ב' — ולמי סור אותה בידי מינהל מרכזי ייחודי, כי דוגמת רשות שמורותהטבע.

יכול מישוהו טעון כי מוטב למסור את החוף לימים פרטיים. כגון בתיהמלון, שיאגו לשרותים ויגבו תשלום. זוהי גישה מסוכנת. אני יכול להרשות לעצמי לשלם עבור ההנאה מחוף גות, שבו לא תשרור או הצפיפות. אך המוני ישראל יישארו בחוף. הפער שהתגלה בי בחירות יגבר עוד יותר. החופים הפרטיים יגבירו את השניאה בין אמידים ועניים. בין "ווריווים" ו"צחצחים".

אזוהים נתן לנו את החזי והים בחינם. השתתף מס על ההנאה מהם. תהיה מעשה אנטי-סוציאלי, חטא שיה ייסלח.